

Direktoratet for naturforvaltning

FYLKESMANNEN I FINNMARK	
S.nr.	___/___-___
Dato	14. AUG. 2003
Ark.nr.	_____
Saksbeh.	_____

KLAGE

Mathis A. Skum
Gartnetvadda 14
9520 Kautokeino

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
03/4997 NATB-FR-GM
Arkivkode:
461

Dato:
08.08.2003

Mathis A. Skum - Klage over avslag på søknad om dispensasjon fra motorferdselsforbudet 5. mai til 30. juni

Det vises til fylkesmannens oversendelse av 30.06.03, mottatt av Direktoratet for naturforvaltning (DN) den 09.07.03.

Sakens bakgrunn

Søkeren har i udatert søknad bedt om tillatelse til barmarkskjøring i Kautokeino i tidsrommet 02.06. – 10.06.03. Formålet med kjøringen er oppgitt å være frakt av utstyr i forbindelse med vedhogst. Fylkesmannen innvilget søkeren tilsvarende søknad i 2002. Den foreliggende søknaden ble avslått av Fylkesmannen i brev av 11.juni i år. Den 16.juni påklaget søkeren avslaget til Fylkesmannen i Finnmark.

I klagen anføres det at staten ved sitt avslag ikke tar hensyn til innføring av ny teknologi ved utøvelse av gammel samisk tradisjon med å hogge ved om våren. Det anføres videre at det finnes hjemmel for benyttelse av nye hjelpemidler ved vedhogst i ILO konvensjon nr. 169 og i folkeretten art. 27. Med uttrykket nye hjelpemidler i denne sammenheng antar vi at det er snakk om firehjuls motorsykkel på barmark. Videre heter det i klagen, med henvisning til de rettskildene som er nevnt ovenfor;

"Der (ILO-konvensjon og FN-konvensjon) sies det blant annet at håndverk, bygde- og lokalbasert virksomhet, naturalhusholdning og tradisjonell virksomhet for vedkommende folk, som jakt, fangst og sanking skal anerkjennes som viktig faktor for å opprettholde deres kultur, økonomiske bæreevne og kultur. Videre sies det at myndighetene skal sikre at slik virksomhet blir styrket og fremmet."

Direktoratets vurdering

Når folkerettens art. 27 påberopes, antas det at det her dreier seg om FNs konvensjon om sivile og politiske rettigheter av 1966 (SP), hvor Samerettsutvalget med støtte av Stortinget - i Ot.prp. nr. 33, 1986 – 1987) har lagt til grunn at den norske stats forpliktelser i forhold til

samene går lenger enn de rent "ideelle" ytringsformer, og også omfatter de "materielle" forutsetninger for samenes kultur. Dette innebærer at ingen stat verken faktisk eller rettslig kan frata en minoritetskultur dens naturgrunnlag. Norge har gitt sin tilslutning til konvensjonen, og denne er i dag gjeldende norsk rett.

I artikkel 27 gis det blant annet uttrykk for at alle har rett til å delta i, og dra nytte av den teknologiske utviklingen. Det er imidlertid vanskelig å utlede konkrete rettsnormer ut av dette.

Norge ratifiserte som første stat ILO-konvensjon nr. 169 om urfolk og stammefolk i selvstendige stater i 1990. Etter ILO-konvensjon nr. 169 har urfolk krav på å få anerkjent eiendoms- og besittelsesrettigheter til de områder de har rådet over. I samerettsutvalgets folkerettsutredning i NOU 1997:5 omtales konvensjonen som en utfylling og presisering av FN konvensjonens art. 27.

I ILO-konvensjonen art. 8 heter det i første ledd:

"Ved anvendelse av nasjonale lover og forskrifter overfor vedkommende folk, skal det tas tilbørlig hensyn til deres sedvaner og sedvanerett."

I art. 15 første ledd heter det blant annet:

"Vedkommende folks rett til naturressurser i deres landområder skal sikres spesielt."

Direktoratet bestrider ikke det samiske folks rett til fortsatt å utøve gammel sedvane, så som vedhogst om våren. Direktoratet sier seg videre enig med klager i at samene på linje med andre har rett til å ta i bruk ny teknologi i forbindelse med utøvelsen av sine tradisjonelle gjøremål. Videre erkjennes det at det samiske folk har rett til å utnytte naturressursene som finnes i de landområder de har rådet over.

Det må imidlertid påpekes at saken i dette tilfelle dreier seg om et lovforbud mot motorisert ferdsel som må oppfattes som et forbud som kommer i tillegg til det generelle motorferdselsforbudet etter lov om motorferdsel i utmark og vassdrag av 10.juni 1977 nr. 82.

Forbudet mot motorisert ferdsel om våren er hjemlet i § 9 i Nasjonal forskrift til motorferdselloven; se forskrift av .mai 1988. Bakgrunnen for forbudet er at dette tidsrommet er svært kritisk både for reinen og for dyrelivet ellers. I tillegg har det betydning at terrenget er spesielt sårbart i vårløsningen. Foruten dette, så søkes det her om kjøring direkte på bar mark, og ikke med snøskuter. Barmarkskjøring reguleres av Nasjonal forskrift § 2. I Miljøverndepartementets rundskriv T-1/96 heter det at : *"Forskriftens § 2 skal anvendes meget restriktivt."*

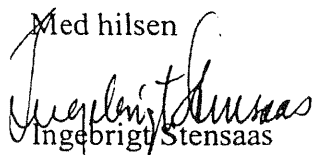
I NOU 1997:4 som omhandler bruk og forvaltning av naturgoder i Finnmark og vern mot inngrep i grunn og naturgoder i alle samiske bruksområder i landet, heter det på side 318 at spørsmålet om motorferdsel i Finnmark ikke kan anses som et rettighetsspørsmål. Direktoratet betrakter derfor spørsmålet om motorferdsel i tidsrommet 5.mai - 30.juni som et tema som faller utenfor de rettsregler som kan utledes av FNs SP og ILO-konvensjon nr. 169. Direktoratet sier seg ut fra dette enige i at Fylkesmannen kan anvende motorferdselloven i det foreliggende tilfellet, uten at folkeretten er til hinder for dette.

I Nasjonal forskrift § 9 annet ledd stilles det som vilkår at det må foreligge et "spesielt tilfelle" for at det skal kunne gjøres unntak fra motorferdsel forbudet. Det som etter forvaltningspraksis har vært å anse som spesielle tilfeller har typisk hatt preg av å være akutte tilfeller der søkeren ikke kan lastes for at han ikke har utført transporten i den ordinære vintersesongen. Direktoratet mener at det må være mulig å løse transportbehovet ved vedhogst utenfor den sårbare vårperioden, og anser ikke at vedhogst er å betrakte som et "spesielt tilfelle" i henhold til forskriften.

Konklusjon

Direktoratet for Naturforvaltning finner ikke at vilkårene for dispensasjon fra motorferdsel forbudet i perioden 5.mai – 30. juni foreligger. Direktoratet stadfester med dette fylkesmannens vedtak.

Med hilsen

Ingebrigt Stensaas
Seksjonssjef

Guri Mikkelsen
Førstekonsulent

Kopi til:

Fylkesmannen i Finnmark
Guovdageaidnu / Kautokeino
kommune

Statens Hus 9815 Vadso
Bredbuktnesv. 9520 Kautokeino
2